

Ординець О.В., Акулов О.Ю.

НОВІ ВІДОМОСТІ ПРО РОЗПОВСЮДЖЕННЯ *PERENNIPORIA NARYMICA* (PILÁT) POUZAR

Харківський Національний університет ім. В.Н. Каразіна
м. Харків-61077, пл. Свободи, 4
e-mail: ordynets@mail.ru

Вид *Perenniporia narymica* (Pilát) Pouzar (базионім *Trametes narymica* Pilát) було вперше виявлено на березі ріки Нарим в Сибіру, що знайшло відображення в його назві. На даний момент його також знайдено в Азії (Далекий Схід Росії, Китай та Японія), в Центральній Європі (Македонія, Норвегія, Словаччина, Чехія, Швеція) та Північній Америці (США, Канада). Незважаючи на очевидну широту ареалу, згідно з літературними даними, цей вид відноситься до числа дуже рідкісних. На території Східної Європи *Perenniporia narymica* досі не було виявлено.

У листопаді 2005 р. зразок *P. narymica* був зібраний нами на поваленому стовбурі *Salix alba* L. в околицях селища Оржиця що на Полтавщині. Коректність ідентифікації була підтверджена Х. Котірантою (Н. Kotiranta), Т. Ньомелею (Т. Niemelä) та К. Декоком (С. Decock). Зразок інсеровано в науковий гербарій кафедри мікології та фітоімунології Харківського національного університету (CWU (Мус)-1743), а його дублікати - в гербарії Н та MUCL.

Згідно з діагнозом, *P. narymica* характеризується однорічними широко розпростертими плодовими тілами, що щільно прирастають до субстрату. Гіменофор трубчастий; трубочки дрібні (3-5 шт. на 1 мм), кулясті до кутастих, до 1 мм довжиною (наш зразок формує більш довгі трубочки – до 5 мм довжиною). Поверхня гіменофору спочатку біла, згодом жовтіє. Стерильна тканина слабо розвинута, зазвичай до 1 мм товщиною. Гіфальна система дімітична (іноді тримітична). Генеративні гіфи тонкостінні, гіалінові, з пряжками, 2-4 μm в діаметрі. Скелетні гіфи товстостінні, іноді розгалужені, несептовані, слабо амілоїдні, 3-6 μm завширшки. Цистиди відсутні, але іноді формуються цистидіоли 14-20 x 5-7 μm . Базидії булавовидні 18-30 x 6-9 μm . Базидіоспори еліпсоїдальні або яйцеподібні, гіалінові, гладкостінні, неамілоїдні, 4,5-6 (-6,5) x 3-4 (4,5) μm . Розвивається на різноманітних листяних (*Acer*, *Betula*, *Carpinus*, *Fagus*, *Populus*, *Salix*, *Quercus*) та хвойних (*Picea*, *Pinus*) породах дерев. Викликає білу гнилизну.

На думку ряду вчених, розміщення виду *P. narymica* у складі роду *Perenniporia* не відповідає сучасним досягненням систематики базидіальних грибів. Але, через рідкісність, цей вид є недостатньо дослідженим, а його сучасний таксономічний статус - дискусійним. Так, на думку Л. Рівардена (L. Ryvardeen) *P. narymica* слід перенести до роду *Diplomitoporus* Dom. Водночас, К. Декок (С. Decock) вважає, що він має розглядатися у складі роду *Antrodiella* Ryvardeen et Johansen. Для перевірки вірності цих припущень та встановлення таксономічного статусу *P. narymica* зразок з України буде досліджено молекулярно-генетичними методами.

Бондарцева М.А. Определитель грибов России. Порядок афиллофоровые; Вып. 2. — СПб.: Наука, 1998. — 391 с.

Núñez M., Ryvardeen L. East Asian Polypores / In Synopsis Fungorum. Oslo: Fungiflora, 2000 - 2001.— Vol. 13-14.— 522 p.

Decock C., Stalpers J.A. Studies in Perenniporia: Polyporus unitus, Boletus medulla-panis, the nomenclature of Perenniporia, Poria and Physisporinus, and a note on European Perenniporia with resupinate basidiome // Taxon. – 2006 (in press).